

Márton Áron, a XX. század püspöke

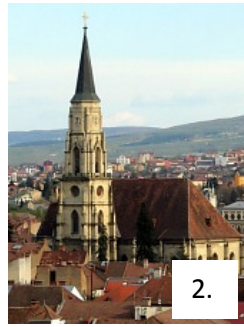
ELSŐ FORDULÓ

I. HELYSZÍNELŐ

Az alábbi fényképek Márton Áron püspök életének egy-egy fontos helyszínét mutatják. Társítsátok a képek alatt látható fogalomsorokat egy-egy képhez, és magyarázzátok el a képek és a felsorolt fogalmak közötti összefüggést, képenként max. 500 leütés terjedelemben.

1.

2.

3.

4.

5.

- Batthyány Ignác – XIII. Gemina légió – Hunyadi János – Lászlai-kápolna – Bethlen Gábor
- Luxemburgi Zsigmond – Mátyás király – Civitas – országgyűlés – Johannes Klein
- Pásztorbükk – Egyeskö – Albert András – Maniu-gárda – Kurkó Gyárfás
- sóhivatal – Tisza – Ukrajna – Jakubinyi György – Boga Alajos
- fogadalmi búcsú – János Zsigmond – Kájoni János – főgimnázium – barátok

II. NAPTÁR

Helyes sorrendbe állítva a vízszintes sorokban levő számokat (év. hónap. nap.), Márton Áron püspök életének tíz nagyon fontos dátumát kapjuk. Mi történt a püspökkel ezen dátumokon?

1	4	0	6	7	0	9	2
3	9	9	1	1	0	2	2
5	7	0	0	6	6	1	9
1	4	0	4	0	9	9	6
4	0	9	6	1	2	1	9
4	4	1	8	1	9	0	5
9	9	0	0	8	1	9	2
9	1	0	8	6	8	2	8

8 pont

III. BETŰJÁTÉK

Alkossatok anagrammákat Márton Áron nevének betűiből! (Legalább 1 – 2 pont, 2 vagy több – 3 pont.)

3 pont

IV. MIRŐL BESZÉL A PÜSPÖK?

Márton Árontól vett gondolatokat, beszéd-töredékeket olvashattok az alábbiakban. Keressétek meg a beszédeket, melyekből idéztünk, és foglaljátok össze röviden (max. 500 leütés terjedelemben) azon eseményeket, melyekre ezek a beszédek utalnak.

- „A politikamentes és elfogulatlan történetírás feladata lesz, hogy a kettéosztott Erdély két kisebbségének egyidejű szenvedését és annak okait feltárja és mérlegre tegye. Minket súlyos esztendőök súlyos tapasztalatainak a végtelenül lehangoló végső következtetésnek a levonására kísértének, hogy ahol a nemzeti érdek egyoldalú és türelmetlen eltúlzással minden más érdek fölé emeltetik és ez a felfogás behatol a lelkekbe, ott kisebbségi ember számára szabad emberhez méltó élet nem lehetséges.”

- b. „(A mai ifjúság) látta a gondokkal kelő és sóhajokkal fekvő édesanyját. Az apját elnyúttan, az évről-évre fordítgatott, minden tenyérnyi helyén aggodalmas gonddal megstoppolt ruhában, ahogyan a felmentésért (vagy mert nélkülözhetetlen, vagy mert *untauglich* volt) tíz ember helyett koplalt és dolgozott. Vagy katonaruhásan ritkán, de minden hazatértekor több ősz hajjal, a szemeiben több palástolhatatlan fásultsággal, lemondással. A másik csak a mesélő édesanya könnyein keresztül s az elmondott imák céljából tudta, hogy van apja, bátyja, de van harctér, hősi halott, hadifogoly.”
- c. „(...) lehet, hogy üldöztetéseket kell elszenvednetek; lehet, hogy gúnyolni fognak és sárral fognak megdobni; lehet hogy hála és elismerés helyett hálátlanság lesz a fizetségtek. De a szent hivatalunkkal járó kötelességek teljesítésétől nem riaszthat vissza sem börtön, sem emberi tekintetek. Az igazság védelmében és a szeretet szolgálatában az üldöztetés és börtön nem szégyen, hanem dicsőség.”

15 pont

V. MÁRTON ÁRONRÓL MONDTÁK

Az alábbiakban a képen látható írók Márton Áronra vonatkozó mondatait olvashatjátok. Kik ők és hogyan kapcsolódnak Márton Áronhoz? Értelmezzétek egy-egy rövid (500 leütésnyi) bekezdésben, mire utalnak ezek a szövegek!

- a. „Ellentétben azokkal, akik felnőtt korban, érett fővel kerültek be, én fel bírtam fogni időnként ennek a rettenetes helyzetnek izgalmát, humorát, sőt ritkán a szépségeit. Az idősebb embereket, például apámat is, akit ártatlanul ítélték el a Márton Áron ellen megrendezett politikai per során, rettenetesen megviselték a börtönök, ők azt fölfoghatatlan sorscsapásként élték meg.”
- b. „A vitákat elvi síkon kell tartani. Személyekbe és becsületbe gázolni nem szabad. (...) Egy Márton Áront lefasisztázni, legazemberezni nem lehet, nem is egyezem bele.”
- c. „Hálásan mondunk itt köszönetet Márton Áron római katolikus püspökünknek, aki gyorssegély alakjában hárommillió lejes adományával elsőnek járult hozzá az egyetemi és közművelődési célokat szolgáló Petőfi-alap felállításához.”

15 pont

VI. HERALDIKA

Soroljátok fel Márton Áron püspöki címerének elemeit, és magyarázzátok a jelentésüket.

7 pont

VII. ITT ÉS OTT

Milyen kelet-közép-európai történelmi, illetve kulturális (irodalmi, művészeti, zenei) eseményt ismertek azokból az évekből, amikor Márton Áron...

	történelmi esemény	kulturális, irodalmi, művészeti esemény
... született?		
... érettségizett?		
... jelentkezett a teológiára?		
... letartóztatták?		
... újrakezdi bérmaútjait a háziőrizet feloldása után?		

5 pont